

(darījuma vērtību). Savukārt Valsts ieņēmumu dienests uzskata, ka pieteicējas iesniegtos rēķinus konkrētajā gadījumā nevar izmantot un preces vērtība ir nosakāma saskaņā ar Regulas Nr.2913/92 31.pantu.

[3.3] Izvērtējot lietas materiālus, konstatējams, ka pēc pieteicējas iesniegtajiem dokumentiem nav iespējams gūt skaidru priekšstatu par pieteicējas veiktā preču importa darījuma vērtību, jo pieteicēja nevar iesniegt darījumu samaksu apliecinājošus dokumentus par importētajām automašīnām.

Tādējādi pieteicējas iesniegtie rēķini un pirkuma līgumi varēja radīt Valsts ieņēmumu dienestam pamatotas šaubas par darījuma dokumentāciju un tajos norādīto automašīnu deklarējamo vērtību.

[3.4] Ievērojot minēto, pieteicēja nebija tiesīga aprēķināt muitas preču vērtību pēc darījuma vērtības. Konkrētajā gadījumā nebija piemērojams arī Regulas Nr.2913/92 30.pants. Tāpēc preču muitas vērtības nosakāma, piemērojot Regulas Nr.2913/92 31.panta pirmo daļu (pamatojoties uz Kopienā pieejamiem datiem).

Konkrētajā gadījumā lietoto automašīnu muitas vērtība pamatoti tika noteikta, izmantojot automobiļu muitas vērtības noteikšanai nepieciešamā cenu kataloga versiju.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar pieteicējas apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2010.gada 14.jūnija spriedumu daļēji apmierināja pieteikumu. Apgabaltiesa atcēla Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu daļā, ar kuru pieteicējai uzlikts pienākums samaksāt budžetā papildu muitas maksājumus Ls 1138,66 un soda naudu Ls 1138,66. Pārējā daļā apgabaltiesa pieteikumu noraidīja.

Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Pirmās instances tiesas sprieduma pamatojums attiecībā uz piecām automašīnām ir pareizs un pilnībā pietiekams.

[4.2] Lietā konstatēts, ka četru 2005.gadā importēto automašīnu vērtība dažādos dokumentos (pirkuma līgumā un eksporta pavaddokumentā) vērtības ir norādītas atšķirīgas; vienas automašīnas pārdošanas cena ASV automašīnas reģistrācijas sertifikātā atšķiras no pirkuma līgumā norādītās vērtības; uzņēmuma grāmatvedībā nav automašīnu pirkšanas darījumu naudas samaksu apliecinājošu dokumentu (kvītis, čekī, maksājuma uzdevumi); dokumenti, kas uzņēmuma grāmatvedībā tiek izmantoti izdevumu par automašīnu iegādi ASV iegrāmatošanai ir paša uzņēmuma izstrādāts tipveida pirkšanas-pārdošanas līgums ar pieņemšanas-nodošanas aktu, kuru, pēc uzņēmuma darbinieku paskaidrojuma, aizpilda ASV uz vietas paši uzņēmuma darbinieki un paraksta arī pircējs. Tādēļ pamatots ir pirmās instances tiesas secinājums, ka muitas iestādei varēja rasties pamatotas šaubas par to, vai pieteicēja deklarētā darījuma vērtība atbilst faktiskajai.

Arī auditā konstatētais, ka pieteicēja noslēgusi trīs aizdevuma līgumus ar saviem darbiniekiem, ar kuriem saskaņā minētās personas norēķinās par precī komandējuma laikā, un aizdevuma līgumos (kas noformēti pirms preču iegādes ASV) uzrādītās vērtības ir identiskas ar importēto preču muitas vērtībām, kopsakarā ar pārējiem lietas apstākļiem rada šaubas par daļas no pieteicējas deklarēto automašīnu darījuma vērtības atbilstību faktiskajai. Tas, ka aizdevuma summas līdz pat santīmiem precīzi saskan ar summām par pirkumiem, kas veikti pēc vairākiem mēnešiem no aizdevuma izsniegšanas un par kuru vērtību aizdevuma izsniegšanas laikā pieteicēja nevarēja zināt, kopsakarā ar pārējiem muitas konstatētajiem šaubīgiem lietas apstākļiem, ir tādi apstākļi, kas rada šaubas par pieteicējas darbinieku noformētajos pirkuma līgumos norādītajām automašīnu pārdošanas cenām.

[4.3] Ievērojot to, ka pirkuma līgumu saturs apliecina automašīnas (par konkrēti norādīto cenu) pirkšanas-pārdošanas un automašīnas nodošanas faktu, bet neatspoguļo informāciju par skaidras naudas nodošanas faktu, attiecībā uz darījumiem ar piecām automašīnām nav dokumentu, kas apliecina naudas saņemšanas faktu.

Attiecībā uz automašīnu *Jeep Grand Cherokee* (šasijas Nr.1J4GW68N2XC721083) konstatējams, ka pieteicēja muitas iestādē bija uzrādījis dokumentu (ko apliecina muitas iestādes spiedogs uz šo dokumentu kopijām) – rēķinu, kuru izrakstīja ASV uzņēmums „*Executive Auto Gallery, Inc.*”, kurā ir atzīme „samaksāts skaidrā naudā”. Tā kā automašīnas reģistrācijas sertifikātā kā īpašnieks ir norādīta fiziska persona un nav konstatējama automašīnas saistība ar personu „*Executive Auto Gallery, Inc.*”, kas izrakstījusi rēķinu pieteicēja darbiniekam (nevis pieteicējai), pieteicēja nav iesniegusi dokumentus, kas apliecina naudas samaksas faktu par šo automašīnu tās īpašniekam. Turklāt minētajā rēķina kopijā dati par automašīnu, pārdevēju un pieteicējas darbinieka dati ir ierakstīti datordrukā, un nav ieraksta, ka šī persona pārstāv pieteicēju; savukārt citā šā paša rēķina kopijā pie attiecīgās personas datiem ir ar roku veikts pieraksts „SIA Zeta 3 Raunas 39 – 35”; šis pieraksts, kas sākotnēji nebija dokumenta oriģinālā, ko apliecina kopija, liecina par personu nolūku attiecināt minētās personas veiktos izdevumus uz pieteicējas izdevumiem.

Ievērojot minēto, attiecībā uz sešām pieteicējas importētajām automašīnām muitas vērtība nav nosakāma saskaņā ar Regulas Nr.2913/92 29.panta 1.punktu atbilstoši pieteicējas deklarētajai automašīnu darījuma vērtībai. Līdz ar to lēmums ir tiesisks un pamatots daļā, kurā pieteicējai papildu aprēķināti muitas maksājumi Ls 4235,26 apmērā un atbilstoša soda nauda Ls 4235,26 apmērā.

[4.4] Pārbaudot lietas materiālus, par nepamatotu atzīstams Valsts ieņēmumu dienesta konstatējums, ka attiecībā uz pārējām automašīnām pieteicēja nav iesniegusi dokumentus, kas apliecina veiktos maksājumus un no kuriem varētu izsekot darījuma norisei un vērtībai.

Par automašīnu *Jeep Grand Cherokee* (šasijas Nr.1J4GW68N7XC548791) pieteicēja ir uzrādījusi automašīnas sertifikātu (tehniskās pases ekvivalents), no kura izriet, ka automašīnas īpašnieks bija uzņēmums „*Robins auto sales, Inc.*”, kas 2004.gada 4.oktobrī pārdeva šo automašīnu pieteicēja, 2004.gada 4.oktobra rēķinu par lietotās automašīnas pārdošanu, no kura izriet, ka „*Robins auto sales, Inc.*” pārdeva pieteicējai automašīnu par summu USD 7450, kā norēķins norādīts „skaidrā naudā”.

Par automašīnu *Subaru Forester* (šasijas Nr.JF1S6554WG766771) pieteicēja ir uzrādījusi automašīnas sertifikātu, no kura izriet, ka automašīnas īpašnieks bija uzņēmums „*Allston Auto sales*”, kas pārdeva šo automašīnu R.T. „Zeta 3”; 2005.gada 3.aprīļa līgumu par automašīnas pirkšanu skaidrā naudā, no kura izriet, ka „*Allston auto sales*” pārdeva pieteicējai automašīnu par summu USD 2 500.

Par automašīnu *Jeep Grand Cherokee* (šasijas Nr.1J4GW68S8XC587119), pieteicēja ir uzrādījusi automašīnas sertifikātu, no kura izriet, ka automašīnas īpašnieks bija uzņēmums „*Haldeman Nissan Inc.*”, 2005.gada 1.aprīļa „*Haldeman Nissan Inc.*” rēķinu par minētās automašīnas pārdošanu pieteicējai par cenu USD 6513, „*Haldeman Nissan Inc.*” 2005.gada 1.aprīļa kvīti par skaidras naudas saņemšanu, no kuras izriet, ka pieteicēja samaksāja „*Haldeman Nissan Inc.*” skaidrā naudā USD 6513.

Minētie dokumenti to kopsakarā apliecina, ka personas, kas pārdeva pieteicējai konkrētās automašīnas, ir šo automašīnu īpašnieki. Arī šo personu izrakstītie rēķini un kvītis par norēķiniem ar pieteicēju skaidrā naudā par automašīnām apliecina pieteicēja deklarēto trīs iepriekš minēto automašīnu pirkšanas darījumu ASV vērtību.

Ievērojot minēto, lēmums daļā par papildu muitas maksājumu Ls 1138,66 apmērā (par trīs minētajām automašīnām) un soda naudas Ls 1138,66 apmērā noteikšanu pieteicējai par muitas procedūru piemērošanu par minētajām automašīnām ir atceļams kā nepamatots.

[5] Valsts ieņēmumu dienests iesniedza kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu daļā, ar kuru pieteikums apmierināts. Kasācijas sūdzība pamatota ar tālāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa pārkāpusi likuma „Par grāmatvedību” 7.pantu, jo nav ņēmusi vērā, ka neviens no tiesas norādītajiem automašīnu vērtību it kā apliecinošajiem dokumentiem nesatur visus minētajā normā paredzētos rekvizītus. Līdz ar to šie dokumenti nav uzskatāmi par attaisnojuma dokumentiem.

[5.2] Tā kā minētie dokumenti nav uzskatāmi par attaisnojuma dokumentiem un pieteicējas grāmatvedībā nav citu dokumentu, kas apliecinātu konkrēto automašīnu vērtību, pieteicēja ir pārkāpusi likuma „Par grāmatvedību” 2.pantu, kas noteic uzņēmuma pienākumu kārtot grāmatvedību. To nekonstatējot, arī tiesa pārkāpusi minēto normu.

[5.3] Tiesa nav vērtējusi pretrunas starp pieteicējas norādīto muitas vērtību un vērtību, kas norādīta pārbaūžu rezultātā iegūtajos dokumentos. Tādējādi tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmo daļu, kas noteic tiesas pienākumu izvērtēt pierādījumus.

Turklāt, noraidot pieteikumu pārējā daļā, tiesa norādījusi, ka ir pamats apšaubīt pieteicējas darbinieku noformētajos pirkuma līgumos norādītās automašīnu pārdošanas cenas, jo darbiniekiem izsniegto aizdevumu summas precīzi saskan ar pirkumu summām. Tiesa nepamatoti nav to pašu secinājumu attiecinājusi uz pieteikuma daļu, kuru apmierinājusi.

[6] Tiesas sēdē Valsts ieņēmumu dienesta pārstāve uzturēja kasācijas sūdzību. Pieteicējas pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies. Ņemot vērā, ka procesa dalībniekiem par tiesas sēdi paziņots, Senāts nolēma izskatīt lietu bez pieteicējas pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[7] Nav pamatots Valsts ieņēmumu dienesta arguments, ka tiesa pārkāpusi likuma „Par grāmatvedību” 7.pantu, proti, nav ņēmusi vērā, ka tiesas norādītie automašīnu vērtību apliecinošie dokumenti nesatur visus minētajā normā paredzētos rekvizītus.

Atbilstoši likuma „Par grāmatvedību” 7.pantam attaisnojuma dokumentam obligāti ir šādi rekvizīti (identifikācijas dati): uzņēmuma nosaukums (komersanta firma) un reģistrācijas numurs Tieslietu ministrijas reģistru iestādēs (darījumos ar fizisko personu — personas kods), juridiskā adrese (ārējiem attaisnojuma dokumentiem), dokumenta nosaukums, numurs un datums, saimnieciskā darījuma apraksts un pamatojums, mērītāji (daudzumi, summas), dalībnieki (darījumā tieši iesaistītās personas) un par saimnieciskā darījuma veikšanu un attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību atbildīgo personu paraksti. Atsevišķiem attaisnojuma dokumentu veidiem var būt obligāti arī citi papildu rekvizīti (zīmogs un citi), kurus paredz attiecīgie normatīvie akti.

2008.gada 14.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-9/2008 16. un 17.punktā Senāts norādījis, ka apstākļi, ka preču pavadzīmes-rēķina noformējumā ir kādas nepilnības, pats par sevi nav iemesls, lai personai liegtu tiesības atskaitīt priekšnodokli, ja nav šaubu, ka rēķins atbilst faktiski notikušam darījumam. Senāta ieskatā, šā tēze attiecināma arī uz citiem dokumentiem, ne tikai preču pavadzīmi-rēķinu. Līdz ar to tas vien, ka kādā no attaisnojuma dokumentiem nav kāda no rekvizītiem, nav pamats neatzīt šo dokumentu par attaisnojuma dokumentu, ja vien attiecīgā rekvizīta trūkums nerada šaubas par iegūto attaisnojuma atbilstību faktiski notikušam darījumam.

Valsts ieņēmumu dienests kasācijas sūdzībā nav norādījis, kādus tieši nepieciešamos rekvizītus nesatur tiesas atzītie attaisnojuma dokumenti. Senāts konstatē, ka attiecīgajos attaisnojuma dokumentos ir norādīti dati, kas ļauj identificēt darījumu, kuru šie dokumenti apliecina: darījumos iesaistīto uzņēmumu nosaukums un adrese,

darījuma paraksts, summa, datums. Apstākļi, ka dokumentos nav norādīti uzņēmumu reģistrācijas numuri Tieslietu ministrijas reģistru iestādēs, ir pašsaprotams, jo uzņēmumi nav reģistrēti Latvijā. Līdz ar to tiesai nebija pamata neatzīt šos dokumentus par attaisnojuma dokumentiem.

Turklāt uzņēmumu un darījumu dati dokumentos ir norādīti pietiekami skaidri, lai Valsts ieņēmumu dienests šaubu gadījumā varētu lūgt Amerikas Savienoto Valstu nodokļu administrāciju pārbaudīt darījumus.

[8] Nav pamatots arī Valsts ieņēmumu dienesta arguments, ka tiesa nav vērtējusi pretrunas starp pieteicējas norādīto muitas vērtību un pārbaudes laikā iegūtajos dokumentos norādīto vērtību, kā arī nepamatoti uz pieteikuma apmierināto daļu nav attiecinājusi konstatēto apstākli par pieteicējas darbiniekiem izsniegto aizdevumu aizdomīgumu.

Senāts šajā sakarā norāda, ka apgabaltiesa lietas apstākļus ir vērtējusi divos aspektos:

- 1) vai Valsts ieņēmumu dienestam bija pamats apšaubīt darījumu vērtību;
- 2) vai pieteicēja ir iesniegusi dokumentus, kas novērš minētās šaubas.

Tātad vispirms tiesa ir vērtējusi to, vai Valsts ieņēmumu dienestam vispār bija pamats šaubīties par darījumu vērtību. Šajā aspektā tiesa ir ņēmusi vērā apstākļus, uz kuriem norādījis Valsts ieņēmumu dienests, un atzinusi, ka tie var radīt šaubas arī par tiem darījumiem, par kuriem tiesa pieteikumu apmierinājusi.

Atzīstot, ka pamats šaubām bija, tiesa tālāk vērtējusi, vai pieteicējas iesniegtie dokumenti novērš šīs šaubas. Attiecībā uz sešiem darījumiem tiesa secinājusi, ka pieteicēja nav iesniegusi dokumentus, kas novērš šaubas par pieteicējas samaksāto preces cenu. Taču attiecībā uz trijiem darījumiem tiesa secinājusi, ka pieteicējas iesniegtie dokumenti apliecina visas darījumu būtiskās sastāvdaļas, tostarp samaksāto cenu. Tādējādi tiesa secinājusi, ka, lai gan ir bijis pamats šaubīties par šiem trim darījumiem, tomēr pieteicējas iesniegtie pierādījumi šīs šaubas novērš. Tādējādi tiesas sprieduma pamatojums nav pretrunīgs.

[9] Ņemot vērā minēto, Senāts atzīst, ka Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzība nav pamatota, bet apgabaltiesas sprieduma atcelšanai nav pamata.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 1.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 14.jūnija spriedumu daļā, ar kuru apmierināts pieteicējas pieteikums, bet Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	<i>(paraksts)</i>	J.Briede
Senators	<i>(paraksts)</i>	A.Guļāns
Senatore	<i>(paraksts)</i>	V.Krūmiņa